

Curtea Supremă de Justiție
ÎNCHEIERE

13 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Daguța Sergiu și Talpă Boris,

examinând, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea recursului declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Valentina Gavdiuc, prin care se solicită casarea deciziei din 15 noiembrie 2022 al Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, în cauza penală privindu-i pe inculpații

Akar Ibrahim Xxx;

Oz Ferhat Xxx.

Termenul de examinare:

instanța de fond: 28.06.2021 – 10.08.2022;

instanța de apel: 30.08.2022 – 15.11.2022;

instanța de recurs: 28.01.2023 – 13.03.2024.

Asupra admisibilității recursului menționat, completul de judecată

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința din 10 august 2022 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnîța, inculpații Akar Ibrahim, Oz Ferhat au fost condamnați în baza art. 362 alin. (1) Cod penal, le-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale, ceea ce constituie 30000 lei pentru fiecare.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, instanța de fond a constatat că, inculpatul Akar Ibrahim, Oz Ferhat, la 19.05.2022, orele 17:00, având scopul de a trece ilegal frontiera de stat a R. Moldova cu Ucraina, contrar prevederilor art. 13 alin (1) al Legii nr. 215 din 04.11.2011, cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, care

prevede că: „Persoanele și mijloacele de transport care intră sau ies în/din Republica Moldova pot trece frontiera de stat, iar mărfurile și alte bunuri care urmează a fi introduse sau scoase din Republica Moldova pot fi transportate peste frontiera de stat doar prin punctele de trecere în timpul programului de lucru”, au ocolit punctele de trecere a frontierei Republicii Moldova și eludând controlul efectuat la trecere acesteia, au trecut ilegal frontiera de stat a R. Moldova cu Ucraina, din R. Moldova în Ucraina, pe direcția or. Ocnîța Republica Moldova – s. Voloșcovo Ucraina, în limita semnului de frontieră 0108 - 0109.

În ședința de judecată, inculpații nu s-au prezentat, eschivându-se de la prezentarea în ședința de judecată, instanța dispunând examinarea cauzei în lipsa lor.

Acțiunile lui Akar Ibrahim, Oz Ferhat au fost încadrate juridic de către instanța de fond ca infracțiune prevăzută de art. 362 alin. (1) Cod penal - *trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova prin eludarea de la controlul efectuat la trecerea acesteia*.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul în Procuratura r-nului Ocnîța, Liliana Moraru, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpaților Akar Ibrahim, Oz Ferhat să le fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cerințelor sale a reiterat prevederile art. 61, 75 Cod penal, indicând că pedeapsa sub formă de amendă aplicată în privința lui Akar Ibrahim și Oz Ferhat este prea blândă și este necesar să le fie aplicată o pedeapsă corespunzătoare infracțiunii comise.

4. Prin decizia din 15 noiembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către procuror, cu menținerea sentinței.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, inculpații Akar Ibrahim și Oz Ferhat, fiind legal citați despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședința de judecată în instanța de apel nu s-au prezentat, fiind expulzați din RM prin deciziile Biroului Migrație și Azil al MAI de returnare sub escortă nr. 05 și nr. 06, la data de 22.06.2022 părăsind hotarele RM prin PTF Chișinău-Aeroport.

Astfel, examinând chestiunea privind examinarea cauzei în lipsa inculpaților, în temeiul alin. (6) art. 321 coroborat cu alin. (5) art. 412 Cod de procedură penală, constatând că inculpații au fost expulzați de pe teritoriul RM, la data de 22.06.2022 părăsind hotarele RM prin PTF Chișinău-Aeroport, instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa acestora.

Mai mult, posibilitatea soluționării cauzei în lipsa inculpatului este recunoscută și prin Rezoluția nr. 75 (11) a Consiliului Europei privind criteriile ce trebuie respectate în cazul în care o persoană este judecată în lipsă.

Astfel, în criteriul nr. 9 se statuează că, persoana condamnată în lipsă ar trebui să aibă dreptul de a judeca din nou dacă dovedește faptul că absența sa de la judecata inițială este datorită unor cauze independente de voința sa și că nu a avut posibilitatea de a înștiința instanța. În aceste circumstanțe se reține că nici reglementările internaționale și nici cele interne nu impun admiterea unei cereri de rejudecare în cazul unei persoane condamnate în lipsă, impunându-se verificarea faptului dacă aceasta s-a sustras sau nu de la judecată. A interpreta altfel dispozițiile legale ar însemna a

recompensa sustragerea de la soluționarea cauzei și a da posibilitatea condamnatului să se prevaleze de propria sa culpă, legitimând astfel un abuz de drept procesual.

De asemenea se atenționează asupra faptului că, de la regula prezenței inculpatului la soluționarea cauzei se admit și excepții, atunci când asigurarea acestei condiții ar conduce la amânarea nejustificată a procedurii.

În această ordine de idei, prima instanță corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpaților Akar Ibrahim și Oz Ferhat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpaților în comiterea faptei imputate și prezența în acțiunile acestora a elementelor infracțiunii incriminate.

La caz, instanța de fond a apreciat corespunzător circumstanțele reale și persoanele inculpaților, a stabilit o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise.

În acest sens, instanța de apel a relevat că, Akar Ibrahim și Oz Ferhat în cadrul urmăririi penale și-au recunoscut vina, anterior nu au fost condamnați pe teritoriul RM, au comis o infracțiune ușoară, totodată, în sarcina inculpaților nu au fost găsite careva circumstanțe atenuante sau agravante prevăzute la art. 76-77 Cod penal, și nici acuzatorul de stat, la întocmirea rechizitoriului nu a indicat prezența cărorva circumstanțe atenuante sau agravante.

Subsecvent, instanța de apel a reiterat că sancțiunea art. 362 alin. (1) Cod penal prevede pedeapsa cu amendă în mărime de până la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.

Astfel, prima instanță just a conchis că scopul pedepsei poate fi asigurat și fără izolarea inculpaților de societate, prin stabilirea pedepsei sub formă de amendă în cuantum nominalizat în dispozitivul sentinței.

Or, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

La fel, prezintă relevanță și constatările CtEDO în cauza Varga și alții vs. Ungaria din 10 martie 2015 (în special § 105), unde Curtea a concluzionat că „nu este de competența Curții să indice statelor modul în care ar trebui organizate sistemele lor politice și închisoare penală. Aceste aspecte ridică o serie de probleme juridice și practice complexe care, în principiu, depășesc funcția judiciară a Curții.

Cu toate acestea, Curtea reiterează în acest context recomandările Comitetului de Miniștri care invită statele să încurajeze procurorii și judecătorii de a folosi cât mai mult posibil alternativele la detenție, în scopul de a rezolva problema creșterii numărului deținuților din închisori” (a se vedea în special Recomandarea nr. R (99) 22 și Recomandarea Rec (2006) 13 a Comitetului de Miniștri).

În Rezoluția Consiliului Europei nr. 65/1 și în Recomandarea Consiliului Europei nr. (99)/22 s-a invocat „principiul proporționalității”, textele evocate

consacrând ideea potrivit căreia sancțiunea cu închisoarea constituie ultimul resort din punct de vedere al corecției penale.

Totodată, Consiliul Europei impune stabilirea „unui set corespunzător de sancțiuni și măsuri comunitare, posibil gradate în funcție de severitate; procurorii și judecătorii trebuie determinați să le folosească cât mai mult posibil”. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Or, conform Regulii nr. 6 din Recomandarea NR. R (92) 16 a Comitetului de miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate (adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992 cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegațiilor de Miniștri), „natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, decât să se țină seama de situația personală”.

Distinct, în vederea atingerii scopului prevăzut la art. 61 Cod penal, sentința de condamnare a lui Akar Ibrahim și Oz Ferhat urmează a fi pusă în executare în conformitate cu Capitolul VI, Secțiunea a 2-a din Legea nr. 371 din 01.12.2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu *recurs* de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Valentina Gavdiuc, care solicită casarea deciziei, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În susținerea recursului declarat menționează că, soluția instanțelor de judecată privind aplicarea pedepsei sub formă de amendă inculpaților, este neîntemeiată. Or, aplicarea pedepsei cu amendă în privința lui Oz Ferhat și Akar Ibrahim este prea blândă, iar pedeapsa sub formă de închisoare nu va duce la educarea inculpaților și prevenirea de săvârșirea infracțiunilor similare de alte persoane.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală (redacția legii în vigoare la data declarării recursului, până la 01.09.2023) – recursul se admite dacă *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

6. Examinând admisibilitatea recursului declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzie că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din considerentele ce urmează.

Conform prevederilor art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza *temeiurilor* în vigoare la data depunerii recursului.

În prezenta cauza se constată că recurentul procurorul Valentina Gavdiuc s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) și a declarat recursul în termen (la 18.01.2023).

În conformitate cu art. 432 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar.

Potrivit prevederilor art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), un complet din 3 judecători, prin încheiere, declară inadmisibil recursul dacă recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 432 alin.(4) Cod de procedură penală, în încheierea privind inadmisibilitatea recursului se menționează sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității. Aceasta se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

În speță se reține, că potrivit recursului declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Valentina Gavdiuc, recurentul a indicat ca temeiuri al recursului temeiuri prevăzute de art. 427 alin.(1), pct. 6), 10) Cod de procedură penală (redacția legii în vigoare la data depunerii recursului, până la modificările introduse prin Legea nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023), adică recurentul își manifestă dezacordul cu soluția instanței de fond, menținută de instanța de apel referitor la pedeapsă, menționând că *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și faptul că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recurentul este de acord cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, și în acest aspect decizia instanței de apel nu este supusă recursului, iar admisibilitatea acestuia urmează a fi soluționată prin prisma temeiurilor de recurs invocate la caz și prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, dezvăluite de către recurent doar sub aspectul dezacordului cu aplicarea pedepsei sub formă de amendă, în privința inculpaților, considerând că această pedeapsă este prea blândă, iar instanța de apel nu și-a motivat decizia în acest sens, nefiind ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, referitor la influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Analizând temeiurile invocate pentru recurs, în raport cu circumstanțele și materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că în prezenta speța nu și-a găsit confirmarea temeiurile de recurs invocate, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința fiecăruia inculpat, aplicată conform sancțiunii art. 362 alin. (1) Cod penal.

Așadar, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, inculpații au săvârșit infracțiunea din domeniul securității de stat, prevăzută de art. 362 alin. (1) Cod penal, și în acest caz, trebuie luate în vedere, în egală măsură gravitatea infracțiunii comise, cât și persoana inculpatului în vederea reeducării și reintegrării lui sociale, cât și dimensiunea fenomenului infracțional și așteptările societății față de mecanismul justiției penale, pentru a realiza o proporționalitate reală între aceste aspecte.

În acest sens, completul de judecată atestă că, sancțiunea art. 362 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsă cu amendă în mărime de până la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani, și prin urmare infracțiunea comisă de inculpați, se clasifică conform art.16 Cod penal, ca infracțiune ușoară.

Totodată, completul de judecată observă că instanța de apel a constatat că inculpații anterior nu au fost judecați și de prima dată pe teritoriul Republicii Moldova se atrag la răspunderea penală, pentru comiterea infracțiunii ușoare, și în acest aspect recursul declarat de procuror nu conține nici o argumentare referitor la dezvăluire a temeiurilor de recurs invocate, de către recurent nefiind întemeiat în raport cu circumstanțele și materialele cauzei penale în ce anume constă eroare judiciară și aplicarea eronată a prevederilor art. 61 și 75 Cod penal.

Instanța de recurs reține că, instanța de apel a respins apelul procurorului, cu menținerea sentinței, iar reieșind din textul hotărârii atacate cu recurs, raportate la materialele cauzei penale, rezultă că instanța de apel a ținut cont de toate criteriile de individualizare a pedepsei inculpatului Akar Ibrahim și inculpatului Oz Ferhat, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 362 alin. (1) Cod penal, și just a dispus menținerea sentinței instanței de fond, prin respingerea întemeiată a argumentelor procurorului relatate în apel, în ce privește aplicarea inculpaților unei pedepse celei mai aspre din categoria celor prevăzute de sancțiunea legii penale imputate - închisoare.

Astfel, instanța de apel întemeiat și-a motivat concluzia de menținerea sentinței instanței de fond prin faptul că, în cadrul urmăririi penale inculpații și-au recunoscut vina, anterior nu au comis infracțiuni și nu au fost condamnați pe teritoriul RM, au comis de prima dată o infracțiune ușoară, iar lipsa inculpaților la judecarea cauzei penale în instanța de fond și în instanța de apel s-a datorat faptului expulzării silite a inculpaților de pe teritoriul Republicii Moldova de către organele competente la data de 22 iunie 2022, până la momentul judecării cauzei penale în instanța de fond. Prin urmare, neprezentarea inculpaților la judecarea cauzei penale în instanța de fond și de apel nu poate fi imputată acestora. Mai mult, neprezentarea inculpaților în ședința instanței de fond și de apel nu poate fi echivalată cu eschivarea acestora de la judecarea cauzei, devreme ce la 20 mai 2022 ambii inculpați, asistați de apărător, avocatul Mariana Gîrbu și de către traducător autorizat, au depus cereri scrise în adresa instanței judecătorești de primul nivel, referitor la recunoașterea vinovăției imputate cu solicitarea judecării cauzei penale în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, însă urmarea evenimentului expulzării silite survenit la 22 iunie 2022 și imposibilității inculpaților de a se prezenta în ședința de judecată, din cauze independente de voința acestora, cauza penală a fost examinată în procedura generală.

La fel, instanța de apel just a reținut faptul lipsei în cauza penală circumstanțelor agravante prevăzute de art. 77 Cod penal și care nu au fost invocate de către acuzatorul de stat nici la întocmirea rechizitoriului și nici în susțineri verbale susținute în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond, prin care acuzatorul de stat a orientat prima instanța la aplicarea fiecăruia din inculpați pedepsei sub formă de amendă în mărime a câte 600 unități convenționale (f.d. 50-51, 78-79).

Pornind de la circumstanțele expuse, completul de judecată constată că instanța de apel a argumentat pe deplin motivele pentru care a respins apelul procurorului cu solicitarea aplicării inculpaților pedepsei cu închisoare, ca fiind nefondat, și în mod întemeiat a menținut sentința instanței de fond.

Totodată, completul de judecată observă că motivele invocate în recurs sunt similare cu cele invocate în cererea de apel (f.d. 86-87), și astfel, verificând decizia instanței de apel se atestă că prin hotărârea adoptată instanța de apel s-a pronunțat detaliat și argumentat asupra tuturor acestor motive invocate în apel ce țin de pedeapsa stabilită și modul de executare a acesteia, ținând cont de toate circumstanțele particulare cauzei. În acest sens o nouă reexaminare a acestor circumstanțe nu se impune, deoarece în urma analizei efectuate a materialelor cauzei penale, se constată că nu se identifică temeiuri de recurs pentru a interveni în decizia instanței de apel, care este legală și întemeiată, or asupra chestiunilor esențiale speței s-a expus suficient de argumentat și detaliat instanța de apel în decizia sa.

La fel, completul de judecată observă că decizia instanței de apel cuprinde pe deplin motivele pe care își întemeiază soluția corectă de menținere a sentinței primei instanțe fără modificări, fără a comite vreo eroare de fapt sau de drept ce ar afecta legalitatea și corectitudinea deciziei contestate, și astfel se atestă că în speță nu sunt incidente temeiurile de recurs invocate și prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală (redacția legii în vigoare la data declarării recursului, până la modificările introduse prin Legea nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare 01.09.2023).

Subsidiar, completul de judecată constată că recursul declarat în temeiuri menționate supra nici nu conține justificarea acestora în fapt și în drept raportată la circumstanțele și materialele cauzei penale, din care considerente recursul este inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În temeiul celor expuse, conducându-se de prevederile art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 246 din 31.07.2023, în vigoare din 01 septembrie 2023), completul de judecată a Curții Supreme de Justiție, -

DISPUNE :

Inadmisibilitatea recursului declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Valentina Gavdiuc, prin care se solicită casarea deciziei din 15 noiembrie 2022 al Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, în cauza penală privindu-i pe inculpații *Akar Ibrahim* și *Oz Ferhat*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Talpă Boris